

Soveltavan liikunnan ja paraurheilun tulevaisuuden näkökulmat

**Pääsihteeri Toni Piispanen, valtion liikuntaneuvosto
Puheenjohtaja Sari Rautio, Suomen Paralympiakomitea**

Skenaario 1

Polarisoitunut Suomi

– liikkumisen jakolinjat

Skenaario kuvastaa Suomea 2040–2050-luvuilla, jolloin liikkumisen, liikunnan ja urheilun kenttä eriytyy vahvasti.

Skenaario 2

Niukkuuden negatiivinen kierre

– liikkumisen supistuva ekosysteemi

Skenaario kuvastaa Suomea 2040–2050-luvuilla, jolloin pitkittynyt niukkuus supistaa liikkumisen, liikunnan ja urheilun ekosysteemiä.

Skenaario 3

Liikkumisen myönteinen kehä

– hyvinvoivat yhteisöt

Skenaario kuvastaa Suomea 2040–2050-luvuilla, jolloin liikkumisen, liikunnan ja urheilun ympärille syntyy myönteinen kierre.

Skenaario 4

Tasapainottelun polku

– liikkumisen ylläpidon Suomi

Skenaario kuvastaa Suomea 2040–2050-luvuilla, jolloin liikkumisen, liikunnan ja urheilun perusrakenne säilyy, mutta kehitys on varovaista ja valikoivaa.

Polarisoitunut Suomi

– Liikkumisen jakolinjat

Skenaario kuvastaa Suomea 2040–2050-luvuilla, jossa liikkumisen, liikunnan ja urheilun kenttä eriytyy vahvasti. Terveys ja hyvinvointi säilyvät arvostettuina tavoitteina, mutta esimerkiksi arjen rakenteet, taloudelliset resurssit ja alueelliset olosuhteet jakavat ihmisiä yhä selvemmin erilaisiin asemiin. Osalla väestöryhmistä ja toimijoista on hyvät edellytykset liikkua, harrastaa ja kehittää toimintaansa. Toisilla nämä edellytykset heikkenevät.

Skenaariotarinan sisältö kiteytettynä

Liikkuminen eriytyy: osa liikkuu paljon, osa yhä vähemmän.

Liikuntapaikkaverkosto supistuu ja alueelliset erot kasvavat.

Seurakenttä jakautuu ammatti-
maistuviin seuroihin ja
kevyempiin yhteisöihin.

Huippu-urheilun asema säilyy ennallaan. Osalla perinteisistä lajeista edellytykset heikentyvät. Rinnalle nousee uusia lajeja, jotka pystyvät paremmin vastaamaan muuttuvaan toimintaympäristöön.

Kotitalouksien taloustilanne säilyy vaikeana, mikä kasvattaa harrastusmahdollisuuksien sosioekonomista eriytymistä alueiden välillä.

Yksityiset liikuntapalvelut kasvavat vauraammilla alueilla.

Liikkumisen, liikunnan ja urheilun eri toimintoihin kohdistuva rahoitus eriytyy.

Laadukasta ja ilmaista liikunta-
sisältöä tarjoavat sosiaalisen
median kanavat tukevat
omatoimista liikkumista.

Liikunta-alan suurketjut vahvistuvat, ja markkina keskittyy.

Liikunta-alan osaamisvaatimukset kasvavat, ja monialaisen asiantuntijaosaamisen tarve vahvistaa korkeakoulutuksen merkitystä. Ammatillisen koulutuksen rooli painottuu käytännön ohjaus- ja toteutustehtäviin.

Niukkuuden negatiivinen kierre

– Liikkumisen supistuva ekosysteemi

Skenaario kuvastaa Suomea 2040–2050-luvuilla, jossa pitkittynyt niukkuus supistaa liikkumisen, liikunnan ja urheilun ekosysteemiä. Julkisen talouden säästöpainheet, kotitalouksien heikentynyt ostovoima ja kaiken kaikkiaan rapautuvat olosuhteet kaventavat mahdollisuuksia liikkua ja harrastaa. Liikunta menettää asemaansa arjen valintana.

Skenaariotarinan sisältö kiteytettynä

Liikkuminen supistuu: useimmilla se rajoittuu vain välttämättömään arkiliikkumiseen.

Harva näkee liikkumisen ja liikunnan keskeisinä tekijöinä arjen valinnoissa.

Huippu-urheilun rahoitus, suosio, ja yhteiskunnallinen merkitys heikkenevät mm. eettisten haasteiden ja ilmastokritiikin myötä.

Kunnat leikkaavat liikuntapalveluja jyrkästi, ja olosuhteet rapautuvat.

Perinteinen seuratoiminta heikkenee ja näivettyy.

Digitalisaatio vähentää entisestään arkiliikkumista, mutta sen sisällöt vievät aikaa ja mielenkiintoa myös liikunnan harrastamiselta.

Liikunnan kulutusmahdollisuudet heikkenevät lähes kaikissa väestöryhmissä.

Rahoitus ei enää turvaa edes liikunta-alan perustason toimintaa.

Maksullisten liikuntapalvelujen kysyntä laskee, alan yritystoiminta supistuu.

Liikunta-ala menettää vetovoimaansa koulutus- ja työalana.

Liikkumisen myönteinen kehä

– Hyvinvoivat yhteisöt

Skenaario kuvastaa Suomea 2040–2050-luvuilla, jossa liikkumisen, liikunnan ja urheilun ympärille syntyy myönteinen kierre. Talouden vahvistuminen, hyvinvoinnin arvostus, yhteisöllisyys ja paremmat olosuhteet lisäävät sekä liikkumista että harrastamista. Julkiset ja yksityiset palvelut, rahoitus, osaaminen ja digitalisaatio tukevat samaa suuntaa: liikkumisesta tulee entistä luonnollisempi osa hyvää elämää.

Skenaariotarinan sisältö kiteytettynä

Aktiivisesta liikkumisesta tulee luonnollinen osa ihmisten arkea.

Yhteisöllisyys vahvistuu, seura-toiminta uudistuu ja vapaaehtoisuus kasvaa.

Huippu-urheilun yhteiskunnallinen asema vahvistuu taloudellisen merkityksen, menestyksen, näkyvyyden ja yhteisöllisen merkityksen myötä.

Liikkumisen ja liikunnan edistäminen nousee laajasti kunnissa strategiseksi painopisteeksi.

Liikuntaolosuhteisiin investoidaan vahvasti, ja verkosto paranee.

Julkinen ja yksityinen rahoitus vahvistuvat ja tukevat kokonaisvaltaista ja pitkäjänteistä liikunta-alan kehittämistä.

Digitalisaatio valjastetaan tukemaan fyysistä aktiivisuutta.

Kotitalouksien varallisuus vahvistuu. Liikuntapalveluja käytetään enemmän.

Yksityinen liikunta-ala kasvaa, uudistuu ja kansainvälistyy.

Liikunta-alan osaamistarpeet kasvavat ja erikoistuvat. Osaamistarpeisiin pystytään vastaamaan. Työllisyys säilyy hyvänä.

Tasapainottelun polku

– Liikkumisen ylläpidon Suomi

Skenaario kuvastaa Suomea 2040–2050-luvuilla, jossa liikkumisen, liikunnan ja urheilun perusrakenne säilyy, mutta kehitys on varovaista ja valikoivaa. Palveluja, olosuhteita ja rahoitusta ylläpidetään, mutta uusiin tarpeisiin ei pystytä vastaamaan kaikkialla. Liikkumisen mahdollisuudet riippuvat yhä enemmän yksilön resursseista, asuinympäristöstä ja siitä, mihin kehittämistä pystytään kohdentamaan.

Skenaariotarinan sisältö kiteytettynä

Liikkuminen aktiivisilla kulkutavoilla muuttuu yhä enemmän tietoiseksi valinnaksi.

Kansalaisaktiivisuus kasvaa, mutta ei kohdistu liikunta- tai urheiluseuroihin.

Huippu-urheilun viihteellisyys ja kaupallisuus korostuvat.

Liikuntapalvelujen perusrasursointi säilyy, mutta resurssit kehittämiseen ovat maltillisia.

Liikuntaolosuhteita ylläpidetään priorisoiden ja valikoiden.

Julkinen panostus liikuntaan vähenee maltillisesti. Painopiste siirtyy perustoimintojen turvaamiseen.

Digitalisaatio syventää liikkumisen eroja.

Vaikea taloustilanne ja vapaa-ajan valintojen eriytyminen jakavat kotitalouksia.

Liikunta-alan osaamistarpeet muuttuvat koulutusta nopeammin, mikä lisää osaajapulaa.

Liikuntapalvelujen tuotannossa painopiste siirtyy kumppanuuksiin.

A close-up, low-angle shot of a person's feet as they run on a dark, textured asphalt surface. The person is wearing white sneakers with vibrant orange and yellow accents. The left foot is in the foreground, slightly out of focus, showing the green and yellow sole. The right foot is further back, also slightly out of focus, showing the side of the shoe. The background is a dark, grainy asphalt with a few small, reddish-brown specks.

Mihin suuntaan liikumme?

Avoim ja yhdenvertainen, urheileva ja liikkuva Suomi

Voin tehdä
yhdenvertaisia
valintoja miten ja
missä liikun ja
harrastan

Pääsen
kasvamaan
mahdollisuuksieni
mittaiseksi
paraurheilussa

Liikkuja

→ Urheilija

Miksi visio tarvitaan: Liikunta on lääke ja investointi – tutkitusti ja todistetusti

- ”Liikunta ja liikkuminen, fyysinen aktiivisuus tuottaa hyvinvointia, vähentää pahoinvointia, edistää jaksamista ja hyvää unta, parantaa oppimistuloksia ja keskittymiskykyä, lisää arjessa ja työssä jaksamista ja – jatkamista, tuo mielihyvää ja lisää onnellisuutta sekä selkeästi vähentää sairastamisen kustannuksia.
- Eikä siinä vielä kaikki. Liikunta myös edistää yhteisöllisyyttä, voi tarjota apua yksinäisyyteen, ja liikkumisen keinojen kautta vastaa ilmastonmuutoksen haasteeseen. Varsinainen ihmelääke siis.”
 - Ihminen on psyko-fyysis-sosiaalinen kokonaisuus.

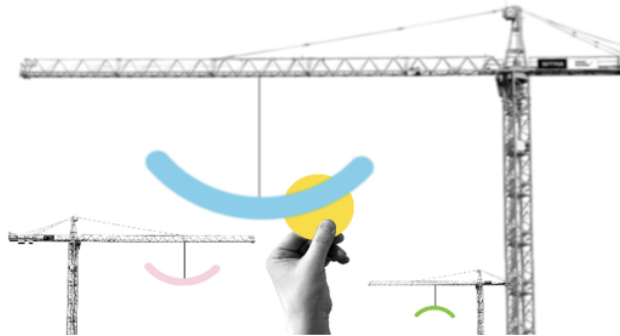
Miten yhteinen visio syntyy?

Tulevaisuuteen varautuminen

Mikä muuttuu?
Mikä on epävarmaa?

Tulevaisuuksien suunnittelu

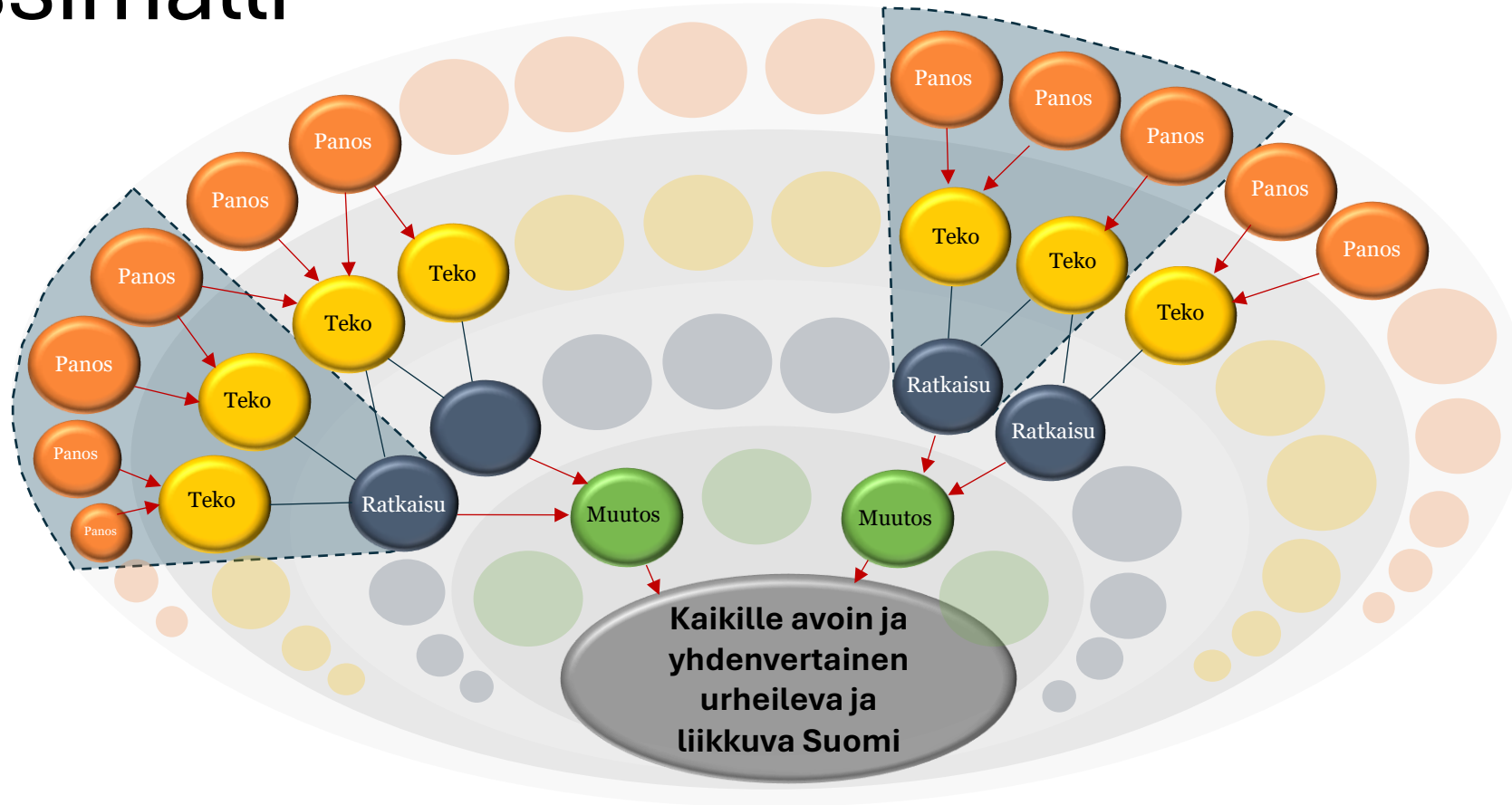
Mihin voi ja kannattaa
vaikuttaa?
Mikä on toivottavaa ja
kenen kannalta?

Tulevaisuuksien avartaminen

Mitä ei
kyseenalaisteta?
Millaisia oletuksia
tehdään?

Suomalaisen liikunnan ja urheilun allianssimalli

Tasa-arvo ei tarkoita samaa kaikille mutta hyödyttää jokaista

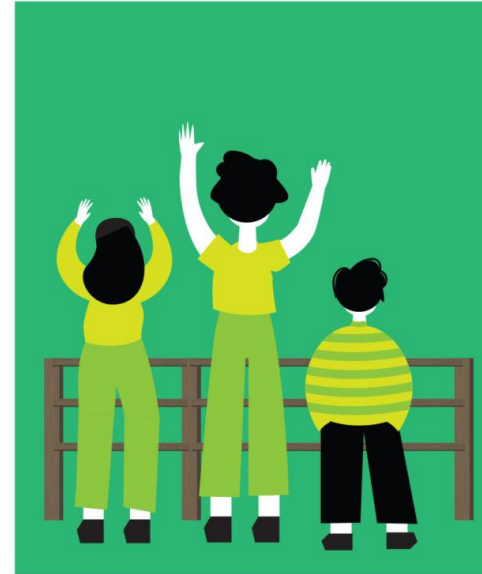
Yhdenvertaisuuden edistäminen

**Mahdollisuuksien
yhdenvertaisuus**

**Tosiasiallinen
yhdenvertaisuus**

Oikeudenmukaisuus

Kuva: JärKeä 2022

Kiitos!